

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

**HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
YÖNERGESİ**

2009

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU YÖNERGESİ

GEREKÇE

Madde 1- Hayvan deneyleri, biyomedikal disiplinlerde yapılan bilimsel çalışmaların henüz alternatifi bulunamamış önemli bir unsurdur. Hayvanlar üzerinde yapılan bilimsel çalışmaların ve uygulamalı eğitimin haklı gerekçelerinin ortaya konulması ise bir zorunluluktur. Deney hayvanlarının bilimsel metotlara uygun olarak yetiştirilmesi, deneylerde kullanılması, yapılan işlemler sırasında hayvanların gereksiz acı ve ağrıya maruz bırakılmamaları, hayvanların yaşam koşullarının deneyin özüne zarar vermeyecek şekilde iyileştirilmesi ilgili kurumlar ile araştırmacıların sorumluluğudur. Bunun yanında hayvan deneylerinin sadece gerekli (teorik, uygulamalı) eğitimi almış araştırmacılar tarafından yapılmasını sağlamak ve kontrol etmek de hayvan deneyi yapan/yaptıran kurumların yükümlülüğündedir. Bu amaçla hayvanlar üzerinde yapılacak araştırmaların ve uygulamalı eğitimin etik ilkelere uygunluğunun Etik Kurullar tarafından incelenmesi gerekir.

AMAÇ VE KAPSAM

Madde 2. Bu yönergenin amacı Giresun Üniversitesi'nde deneysel, test ve eğitim amaçlı olarak kullanılacak hayvanların barındırılmaları, üretilmeleri, doğadan izole edilmeleri, nakledilmeleri, deneylerde kullanılmaları ve üzerlerinde yapılacak eğitim ve araştırmalar ile ilgili tüm süreçlerde etik bakımdan kabul edilebilir uygulamaların sınırlarını belirlemek ve araştırma önerilerini bu açıdan incelemek üzere oluşturulacak "Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu"nun kuruluş ve çalışma esaslarına, yapılması planlanan işlemlerin sunulmasına, araştırma önerilerinin incelenmesine, uygulanmalarına izin verilmesine, uygulamaların izlenmesine ve gerektiğinde sonlandırılmasına ilişkin esasları belirlemektir.

DAYANAK

Madde 3. Bu yönerge, Türkiye Cumhuriyetinde mevcut olan ilgili yasalarla birlikte, 5199 sayılı Hayvan Hakları Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, "Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deney Hayvanlarının Korunması, Deney Hayvanlarının Üretim Yerleri ile Deney Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik", "Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik", "Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deney Hayvanlarının Korunması, Deney Hayvanlarının Üretim Yerleri ile Deney Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin Uygulama Talimatı", Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi, Helsinki Bildirgesi, Avrupa Birliği Konsey Kararları (ETS 123; 86/609/EEC), Dünya Veteriner Hekimleri Birliği Mesleki Etik Yasası'nın 4/d, 9, 12. Maddeleri ve Laboratuvar Hayvanlarının Bakım ve Kullanılması El Kitabı (National Research Council A.B.D), Vertebralılar Avrupa Kırmızı Bülteni (RDB) ve Ek Sözleşmelerinde yer alan kural ve ilkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

KURULUŞ VE ÜYELERİN GÖREV SÜRELERİ

Madde 4.

- Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu üyeleri* 4 yıllığına görev yapmak üzere Giresun Üniversitesi Rektörü tarafından atanırlar.
- Rektör bir üyeyi başkan **, diğer bir üyeyi ise başkan vekili *** olarak görevlendirir.
- Başkanın olmadığı durumlarda başkan vekili başkanlığa vekâlet eder.

* Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu üyeleri Rektör tarafından atanır. Atamalar veya onay ile görevlendirilmeler Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kuruluna bildirilir. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu üyelerinin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden atanabilir veya onay ile görevlendirilebilir. Bir takvim yılı içerisinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği kendiliğinden düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir nedenle sona ermesi veya üyeliğin düşmesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye seçilir.

** Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu başkanlığına ve başkan vekilliğine önerilen akademisyen adayların; birinde birinci isim olmak kaydıyla, hayvanlar üzerinde yapılmış en az iki araştırmasının, özgün makale olarak "Science Citation Index" kapsamındaki dergilerde yayınlanmış olması ve adayın etik açıdan herhangi bir disiplin cezası almamış olması koşulu aranır.

*** Rektör Etik Kurul Başkanını 4 yıllığına atar. Başkan 4 yıl süre ile üyeler arasından bir başkan yardımcısı görevlendirir. Başkanın görevi bittiğinde, yardımcısının da görevi sona erer.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU

- a) Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültelerinden birer ve Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümünden hayvan deneyleri konusunda deneyimli 2 öğretim üyesi
- b) Deney hayvanları konusunda deneyimli 1 Veteriner Hekim (Farmakoloji ve Toksikoloji alanında Doktora derecesine sahip olmak tercih nedenidir)
- c) Deney hayvanları ile çalışmayan ve kurum ile çıkar ilişkisi olmayan T.C. vatandaşı sivil 1 Üye
- d) Sivil toplum kuruluşlarına kayıtlı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 1 üye olmak üzere toplam 7 üyeden oluşur.
- e) Hayvan deneyleri yerel etik kurulunda görev alacak en az bir üyenin in vivo hayvan deneylerinde en az bir yıl deneyimli ve doktora/tıpta uzmanlık derecesine sahip olması gereklidir. Yerel etik kurullarda tıp veya veteriner hekim etiği uzmanlarının bulunması tercih edilir. Kurumlar kendi ihtiyaçlarına ve kurumun idari özelliklerine göre yerel etik kurul kompozisyonunu belirleyebilirler. Yerel etik kurullara kurum dışından üyeler de atanabilir. Hayvan deneyleri yerel etik kurulları gerektiğinde başka alanların uzmanlarından görüş alabilir ve/veya toplantılara davet edebilir.

YEREL ETİK KURUL ÇALIŞMA ESAS VE YÖNTEMLERİ

Madde 5.

- a) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu, başkanın gündemli çağrısı üzerine en az ayda bir defa ve salt çoğunlukla toplanır. Kararlar, kurul üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile alınır.
- b) Başkanın yokluğunda çalışmalar başkan yardımcısının yönetiminde yürütülür. Kurul, gerektiğinde ilgili kişilerden yazılı veya sözlü bilgi alır.
- c) Tüm başvurular kayıt altına alınır ve başvurulara bir ay içinde cevap verilir.
- d) Hazırlanan raporlar etik kurulda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır, kesin rapor kurul üyelerince imzalanır. Karara katılmayan üye "Karşı Oy" gerekçesini yazmak zorundadır.
- e) Yerel Etik Kurulu standart bir başvuru formatı belirler.
- f) Karar raporu başvuru sahibine bildirilir ve bir örneği arşivlenir.

HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU'NUN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Madde 6. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'nun görevleri şunlardır:

- a) Giresun Üniversitesi'nde hayvanlar üzerinde yapılacak tüm uygulamalar Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından onaylanmış olmalıdır. Omurgasız hayvanlarla ilgili araştırmalar ve eğitim amaçlı çalışmalarda etik kurul kararı gerekmez. Kurul tarafından uygun bulunmayan çalışmalar Giresun Üniversitesi bünyesinde yapılamaz.
- b) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu, incelemeleri sırasında özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin imza koyduğu uluslararası sözleşmeleri ve bildirgeleri göz önünde bulundurur. Belgelerde, bu bildirgelere uygunluk aranır. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu, ulusal veya uluslar arası metinlerde henüz düzenlenmemiş bir sorunla karşılaştığında bununla ilgili ilkeler oluşturabilir.
- c) Hayvan deneylerinin onaylanmış bir protokole uygun yürütülmesini sağlar.
- d) Hayvan deneylerinde uygun tür ve soyların kullanılmasını sağlar.
- e) Hayvan deneylerinde sokak hayvanlarının kullanılması engeller.
- f) Deneysel hayvanları ile uğraşan personelin ve araştırmacıların sağlığını korumak için gerekli önlemlerin alınmasının kontrolünü sağlar.
- g) Hayvan barındırılan yerlerin fiziksel uygunluğunu denetler.
- h) Hayvan deneyi yapacak araştırmacıların hayvan deneyleri açısından ehil olup olmadıklarını değerlendirir.
- i) Giresun Üniversitesi bünyesindeki hayvan kullanımı ile ilgili istatistikleri tutar, Rektörlük makamına ve talep üzerine Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kuruluna sunar.
- j) Deneysel çalışmalar sonunda ortaya çıkan atıklar, ölü hayvanlar ve tıbbi atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesince bertarafını sağlamak.
- k) Deneysel hayvan kullanımı ile ilgili her türlü veriyi toplamak ve deneysel hayvanları kullanımı yıllık raporunu hazırlamak ve Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kuruluna sunmak.

HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU'NUN ÇALIŞMALARI

Madde 7. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'nun çalışmalarında göz önünde bulundurulacak hususlar şunlardır:

- a) Deneysel hayvanları üzerinde yapılacak tüm uygulamaların Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından onaylanmış olması zorunludur.
- b) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından yapılan düzenlemelere uygun olarak alınmış bir genel veya özel istisna olmadıkça, deneylerde kullanılacak;

Fare: *Mus musculus*,

Sıçan: *Rattus norvegicus*,

Tavşan: *Oryctolagus cuniculus*,

Kobay: *Cavia porcellus*,

Golden hamster: *Mesocricetus auratus*,

Bıldırcın: *Coturnix caturmix*,

İnsan dışındaki primat türlerinin kayıtlı yasal üreticilerden ve tedarikçilerinden alınmış olması şartı aranır. Kedi, köpek gibi evcil türlerin sokakta başıboş olanları deneylerde kullanılmaz.

c) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından:

- Ulusal mevzuat ve uluslar arası sözleşmeler çerçevesinde nesli tehlike altında olan ve korunan türler ile CITES Sözleşmesinin Ek-1 Listesindeki türlerin; araştırmanın amacının söz konusu türlerin korunması veya hayati biyomedikal amaçlar için istisnai

biçimde tek uygun türler olduğunun ispatlanması durumunda kullanılmasına izin verilir.

- Doğadan alınmış yaban hayvanı üzerinde yapılacak deney; ancak diğer hayvanların deneyin amacı bakımından yeterli olmaması halinde onaylanır.
- Deney hayvanı olarak kullanılan hayvanların hangi üretici ya da tedarik kuruluşlarından olduğu tespit edilir ve kayıt altına alınarak veri tabanına aktarılır.

HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU'NUN ÇALIŞMA İLKELERİ

Madde 8. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu aşağıda belirtilen ilkeler doğrultusunda çalışır:

- a) Etiğin yaşama saygı ilkesi her türlü hayvan türü için geçerli kabul edildiğinden, bilimsel araştırmalarda kullanılması zorunlu olan deney hayvanlarına kötü uygulamalardan kaçınmak.
- b) Deney hayvanlarının, Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen amaçlar kapsamında kullanılmasını,
- c) Ağır acı, stres ya da buna denk eziyet veren deneylerde bir hayvanın bir defadan fazla kullanılmamasını,
- d) Eğitim için sunum amacıyla kongre, konferans ve seminerlerde ağırlı deneylerin yapılmamasını,
- e) Deneysel çalışma amacına en uygun hayvan türü, soyu ve en uygun hayvan modeli seçilmesini,
- f) Deneyler sırasında tüm koşulların (fiziksel, fizyolojik ve psikolojik) deneyin temel niteliklerini bozmayacak şekilde hayvanlar lehine iyileştirilmesini,
- g) Çevre kirliliğine neden olabilecek materyallerin (biyolojik, kimyasal ve nükleer) kullanıldığı çalışmaların yürütülmesinde özel bir dikkat gösterilmelidir. Çalışma sonunda ortaya çıkan atıkların (biyolojik, kimyasal ve nükleer) çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermemesi için uygun şekilde imha edilmesini,
- h) Ayrıca hayvan deneyi protokolleri hiçbir koşulda araştırmacıların ve diğer görevli personelin sağlığını tehdit etmemelidir. İnsan sağlığını tehdit eden tüm faktörlere karşı gerekli önlemlerin mutlak surette alınmasını,
- i) Deney hayvanları üzerinde yapılacak bütün çalışmaların, ya bu konuda uygun eğitimi almış deneyimli kişiler tarafından yapılmasını ya da bu kişilerin denetimi ve danışmanlığı altında yürütülmesini,
- j) Hayvanlar hiçbir zaman gereksiz acı ve ağrıya maruz bırakılmamalıdır. İnsanlarda ağrı oluşturan bütün işlemlerin omurgalı hayvan türlerinde de ağrıya neden olacağını temel prensibi göz önünde bulundurarak çalışmaların en az ağrı ve sıkıntı yaratacak koşullarda, veteriner tıp kurallarına uygun sedasyon, analjezi ve anestezi yöntemleri kullanarak yapılmasını,
- k) Deney hayvanları ile yapılan çalışmaların, basın-yayın gibi kitle iletişim araçları ile halka sergilenmemesini,
- l) Araştırılan bilginin elde edilmesinde geçerliliği kanıtlanmış alternatif yöntemler varsa hayvan deneylerini etik olarak uygun görmemek ve daha önceden ayrıntılı olarak yapılmış deneylerin tekrar edilmesinin önlenmesini,
- m) Anestezinin, hayvan için deneyin kendisinden daha fazla travmatik olması ve deneyin amacına uygun olmaması durumunda deneyin engellenmesini,
- n) Deneyin etik ilkeler çerçevesinde yapılması ve amacına uygun olması için; anesteziden çıktığında önemli oranda acıya maruz kalacak olan hayvanın ağrı kesici araçlarla tedavi edilmesi, bu mümkün değilse insancıl bir metotla öldürülmesi ve deney hayvanının araştırma sürecinde ya da sonunda yaşamına son verilmesi işlemlerinin uygun gerekçelerle yapılmasını sağlamak, şiddetli ve sürekli ağrı çeken veya normal yaşamını

sürdüremeyecek duruma gelen deney hayvanları ile kamu sağlığı ve çevresi için risk oluşturabilecek deney hayvanlarının en uygun yöntemle acı duymayacak şekilde yaşamlarına veteriner hekimin kararından sonra son verilmesini sağlamak ve hayvan hayatta bırakılacaksa sağlığının yeniden kazandırılmasında geçen süre boyunca uygun bakımını sağlamak, hayvanın yetiştirilmesi, üretilmesi ve bakımından sorumlu veteriner hekim gözetiminde olmasını,

- o) Deneyin insan veya hayvanların hayati ihtiyaçlarının karşılanması için yeterli önem taşımadığı kanaatine varıldığında, hayvanın uzun süreli ağır acı yaşayacağı ya da yaşayabileceği bir deneye tabi tutulmasının önlenmesini,
- p) Araştırmada kullanılan ve yaşamlarını sürdüren deney hayvanlarına, deney sonunda sağlıklı yaşam koşullarının teminini,
- q) Hayvanları ağır ve uzun süreli acıya maruz bırakacak deneylerin Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından etik ilkeler çerçevesinde uygun görülmesinden sonra yapılmasını sağlamaktır.

DENEY HAYVANLARI KULLANIM SERTİFİKASI EĞİTİM PROGRAMI

Madde 9. Deney hayvanı ile uğraşacak personelin eğitiminde uyulması gerekli hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu gerektiğinde 06.07.2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren Çevre Bakanlığı Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikte istenen Deney Hayvanı Kullanımına ilişkin teorik ve uygulamalı eğitimi içeren asgari 80 saatlik kursları organize eder ve kurs sonunda başarılı olan kursiyerlere “Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası” verir. [Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası Eğitim Programı, Çevre ve Orman Bakanlığınca yayınlanan 2007/11 sayılı genelge doğrultusunda yapılır.](#)
- b) Deney hayvanı ile uğraşan ve/veya uğraşacak araştırmacıların eğitilmesi için eğitim programlarının düzenlenmesi, laboratuvar hayvanları kullanım sertifika programlarının açılması, düzenlenmesi ve yürütülmesinden Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu sorumludur. Bu programlarda başarılı olanlara Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından deney hayvanı kullanım sertifikası verilir.
- c) Deney hayvanı kullanarak her türlü eğitim, araştırma, uygulama ve test yapmak isteyen veya bu programların yapılmasında deney hayvanlarına dokunarak ve gözlemleyerek katkıda bulunan öğrenciler, araştırmacılar, akademik, sağlık, teknik ve idari personel deney hayvanı kullanıcısı olarak kabul edilir.
- d) Deney hayvanı kullanıcıları, sertifika almadan bu hayvanlar üzerinde deney, eğitim, test amacıyla işlem yapamaz ve çalışma mekânlarında bu hayvanları barındıramazlar.
- e) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu; deney hayvanı üretilmesi ve yetiştirilmesi ile sorumlu personelin asgari olarak bilgilendirilmesi ve uyulması gereken usul ve esasları içeren bir meslek içi eğitim programı hazırlar ve periyodik olarak uygulanmasını denetler. Eğitim programları yetkili kişiler tarafından yürütülür. Kurum içinde yetkili kişilerin kimler olduğu Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından belirlenir.
- f) Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'nun onayına sunulan çalışmalarda, deney hayvanı kullanan kişinin kullanım sertifikası olmaması halinde çalışmalarına onay verilmez.
- g) Bir araştırmacı, kendi sertifikası olmaması halinde araştırma yürütücüsü olarak başka kişilerle ortak çalışma yapmak amacıyla Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'na başvurabilir. Kendisinin katıldığı, ancak doğrudan deney hayvanlarıyla işlem yapamayan araştırmacılar, sertifikalı deney hayvanı kullanıcılarının yardımıyla deneylerini sürdürebilirler.

h) Deney hayvanları kullanım sertifikası programlarında aşağıdaki konuların bulunması zorunludur:

- 1) Deney hayvanları morfolojisi (anatomisi + histolojisi).
- 2) Deney hayvanları fizyolojisi
- 3) Hayvan deneyleri etiği ve alternatif deney metotları
- 4) Deney hayvanları kullanım teknikleri (teorik + pratik)
 - Tutuş teknikleri
 - Enjeksiyon teknikleri
 - Kan alma teknikleri
 - Anestezi - ötenazi teknikleri
- 5) Hayvan deneyleri laboratuvarları kuruluş ve işletmesi
- 6) Temel laboratuvar güvenliği
- 7) Hayvan refahı ve davranış özellikleri
- 8) Deney hayvanları üretimi
- 9) Deney hayvanları biyokimyası
- 10) Deney hayvanlarında tedavi ve ilaç kullanım ilkeleri

- i)** Gerekliğinde sertifika programlarına özel metotların öğretildiği ek konular ilave edilebilir.
- j)** Deney hayvanları kullanım sertifika programlarında derslerin %80'ine devam etmek zorunludur. Sertifika programları asgari 80 saat olup, zorunlu konuların işlenmesinden sonra, geri kalan zaman laboratuvar stajı, rotasyon gibi başka eğitim faaliyetleriyle tamamlanabilir.
- k)** Kursiyerlerin başarılı sayılabilmeleri için kurs sonunda yapılacak olan sınavda başarılı olmaları gereklidir.
- l)** Sertifika programlarının nasıl yürütüleceği Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından belirlenir.
- m)** Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenen deney hayvanları kullanım sertifika programlarına kayıt yaptırarak devam ve başarı koşullarını yerine getiren kursiyerlere "Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası" verilir. Deney hayvanları kullanım sertifikası, Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Başkanı ve Rektör tarafından imzalanır.
- n)** Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümleri haricinde başka kurumlardan alınmış olan deney hayvanları kullanım sertifikaları ya da benzerlerinin ilgili Yönetmelik hükümlerine göre eşdeğer olup olmadıklarına Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulu karar verir.
- o)** Lisans/yüksek lisans düzeyinde deney hayvanı kullanımı ile ilgili alınmış olan eğitimlerin sertifika programına eşdeğer olup olmadığına Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu karar verir.

ETİK KURUL ONAYINI GEREKTİREN DURUMLAR

Madde 10. Aşağıda belirtilen çalışmalarda Etik Kurul' un onayının alınması zorunludur:

- a)** Her türlü araştırma projesi, tez (uzmanlık, bilim uzmanlığı ve doktora) çalışmasına yönelik hayvan deneyleri,
- b)** Öğrenci eğitiminde kullanılmak üzere hayvanlar üzerinde yapılacak invaziv uygulamalar,
- c)** Bir yöntem öğrenilmesi ve el alıştırmaları için hayvanlar üzerinde yapılacak testler ve çalışmalar.

BAŞVURU İŞLEMLERİ

Madde 11.

- a) Etik Kurul başvuruları, Giresun Üniversitesi Hayvan Kullanma Protokolü Formlarından, ön çalışma için Form 1, araştırma amaçlı çalışmalar için Form 2A, 2B ve Form 3, eğitim amaçlı çalışmalar için Form 4A ve 4B, sahipli hayvanlar için Form 5 doldurularak Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Sekreterliğine teslimi ile gerçekleştirilir.
- b) Başvuruların, tez çalışmalarında "Yürütücü" sıfatıyla "Danışman Öğretim Üyesi" tarafından, diğer araştırma projelerinde ise öğretim Üyesi statüsündeki "Araştırma Yürütücüsü" tarafından yapılması gereklidir.
- c) Bütün başvurular ve alınan kararlar tarih ve sayı numarası verilerek kayıt altına alınır.
- d) Kayıtlar en az beş yıl süreyle muhafaza edilir.
- e) Projede isimleri bulunan, hayvan üzerinde çalışma yapacak araştırmacılardan en az birinde, hayvan çalışmaları için gerekli eğitimi gördüğüne dair belge ya da hayvanlar üzerinde yapılmış ve SCI kapsamında yayınlanmış araştırmasının bulunması koşulu aranır.

BAŞVURU SAHİPLERİNİN SORUMLULUKLARI

Madde 12. Etik Kurul'a başvurularda kişisel beyan esas olup, başvuranlar Araştırma Taahhütnamesini (Form 6) imzalayarak içeriğindeki koşulları kabul etmiş sayılırlar.

BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KARAR

Madde 13. Usulüne uygun olarak yapıldığı saptanan başvurular, incelenmek üzere Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu üyelerine bir değerlendirme formu eşliğinde gönderilir (Form 7), üyeler kendilerine gelen dosyaları en geç bir ay içerisinde değerlendirmek zorundadır. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu gerek görürse uzmanın/uzmanların görüşüne başvurabileceği gibi Araştırma Yürütücüsü ile de görüşme yapabilir. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu, yaptığı değerlendirme sonucunda "uygun bulunmuştur", "düzeltmesi koşuluyla uygun bulunmuştur", "çalışma sınırları etik kurul tarafından belirlenmek kaydıyla ön çalışma yapılarak sonuçların bildirilmesi uygun bulunmuştur" ya da "uygun değildir" şeklinde karar verir. Bir araştırma projesi hakkında "Uygun değildir" kararı verildi ise aynı proje tekrar sunulamaz. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu üyelerine ait başvurular görüşülürken ilgili Kurul üyesi görüşmelere katılamaz ve oy kullanamaz. "Düzeltmesi koşuluyla uygun bulunmuştur" kararı verilen başvurular, başvuru sahibi tarafından düzeltildikten sonra, Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu tarafından yeniden değerlendirilir. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu, deney hayvanlarında uygulama yapacak kişilerin yetkin olup olmadıklarını da değerlendirebilir ve yeterli görmemesi halinde eğitim almaları için alanlarında deneyimli bir araştırmacıyla bir süre çalışmalarını veya bir kurstan geçmelerini isteyebilir. Bütün başvurular ve alınan kararlar, bir veri tabanında saklanılır. Kayıtlar Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulu ve Bakanlığın denetimine açık tutulur.

DENEYSEL ÇALIŞMALARDAKİ DEĞİŞİKLİK

Madde 14. Deneysel araştırma projesinde Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu onayı alındıktan sonra projedeki ve çalışmaya katılacak kişilerdeki değişiklikler Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'na yazılı olarak bildirilir ve onayı alınır. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu olurları, verilen süre boyunca geçerlidir. Bitirilemeyen projeler için ek süre talep edilebilir.

Madde 15. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneşleri Yerel Etik Kuruluna sunulan projeler ve ilgili kurul kararları telif hakları dikkate alınarak, başvuru sahiplerinden başkasına açıklanamaz.

YÜRÜRLÜK

Madde 16. Bu yönerge, Üniversite Senatosu tarafından onaylandıktan sonra, Merkezi Etik Kurul tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer. Kabul tarihinden sonra yapılacak çalışmalar için uygulanır.

YÜRÜTME

Madde 17. Bu yönerge hükümleri Rektör tarafından yürütülür.

Protokol no:
Onay tarihi:

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU

FORM 1: ARAŞTIRMA AMAÇLI ÖN ÇALIŞMA FORMU

1. Tarih:	2. Araştırma yürütücüsü:	İmzası
3. Araştırmanın başlığı:		
4. Kullanılacak hayvan türleri ve sayıları:		
5. Yürütücünün sertifikası ya da yayınlanmış deneysel çalışması: Var ☐ Yok ☐ (Var ise doküman ekte sunulacaktır)	6. (5. madde için yok seçeneği işaretlenmişse doldurunuz) Sertifikası ya da yayınlanmış deneysel çalışması olan yardımcı araştırmacı (Doküman ekte sunulacaktır):	
7. Araştırma yürütücüsünün Anabilim Dalı:	8. Araştırmanın yapılacağı laboratuvar:	
9. Telefon no:	10. Telefon no:	
11. Araştırmanın amacı, ön çalışma gerekçesi, uygulanması düşünülen gereç ve yöntem:		

12. Literatür listesi (En az 3 literatür):

Protokol no:
Onay tarihi:

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
ARAŞTIRMA AMACIYLA HAYVAN KULLANMA PROTOKOLÜ

FORM 2A: İDARİ BİLGİ FORMU

3. Tarih:	4. Araştırma yürütücüsü:	İmzası:
-----------	--------------------------	---------

3. Canlı hayvan ile uğraşacak diğer elemanlar:	
A.	C.
B.	D.

4. Araştırmanın başlığı:

5. Kullanılacak hayvan tür, ırk ve sayıları:
--

6. Araştırma yürütücüsünün Anabilim Dalı:

7. Araştırmanın yapılacağı yer:

8. Telefon no:

9. Telefon no:

10. Araştırmayı destekleyebilecek kuruluş(lar):	
☐ Yoktur	
☐ Giresun Üniversitesi ARAŞTIRMA FONU	Başvuru Tarihi:
☐ TÜBİTAK	Başvuru Tarihi:
☐ Diğer (Belirtiniz):	
A.	Başvuru Tarihi:
B.	Başvuru Tarihi:

11. Projenin süresi:

12. Başvuru tipi:	13. Ekleri:
☐ Yeni başvuru	☐ Proje metni
☐ Değişiklik (Eski Protokol No.:)	☐ Araştırma protokolü (FORM 1B)
	☐ Araştırmacı yeterlilik belgeleri

14. Bu araştırma bir diploma derecesine yönelik midir?	
☐ Hayır	☐ Evet
	☐ Yüksek Lisans
	☐ Tıpta uzmanlık
	☐ Doktora
	☐ Diğer:

Protokol No:	Onay Tarihi:	Araştırma yürütücüsü:	İmzası
--------------	--------------	-----------------------	--------

FORM 2B: ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ

Protokole uygulanması olanaklı olmayan bölümleri boş bırakınız.

Bölüm A: PROJE TANIMI

A1. Projenin amaçlarını herkesin anlayabileceği şekilde özetleyiniz (Lütfen bu bölümün, uzman olmayan kişilerce de okunacağını unutmayınız):

A2. Hayvanlarda yapılacak işlemleri sırasıyla tanımlayınız, gerekçelerini belirtiniz (Gereç ve Yöntem, gruplar ayrıntılı olarak yazılacaktır):

A3. Deneylerin sonlandırılması (Deney hayvanı için deneyin bitiş şekli) :

- Deney sonunda ötenazi yapılmayacaktır.
- Herhangi bir deney yapılmadan ya da tedavi uygulanmadan önce ötenazi yapılacaktır.
- Belli bir süre yaşatıldıktan sonra ötenazi yapılacaktır: (Saat/Gün/Ay)
- Deney protokolünün uygulanmasından sonra ötenazi yapılacaktır.
- Özgül belirtilerin ortaya çıkmasından sonra ötenazi yapılacaktır. Açıklayınız:
- %15'ten fazla kilo kaybı olursa ötenazi yapılacaktır.
- Genel durum kötüleşirse ötenazi yapılacaktır. Tanımlayınız:
- Deneysel işlemlerden sonra hayvan ölebilir. Olası nedenleri açıklayınız:
- Araştırma sonunda kesilecektir.
- Tüketime sunulacaktır.
- Analiz için kullanılacaktır.
- Satılacaktır.
- Tedavi edilecektir.
- Üretim amaçlı elde tutulacaktır.

DİKKAT: Eğer birden çok deney hayvanı türü kullanılacaksa, her tür için ayrı bir sayfa doldurulmalıdır.

A4. Hayvana ait özellikler:

Tür:	İrk/Suş/Hat:	Cinsiyet: ☐ E ☐ D	Yaş: Ağırlık:
------	--------------	--	--------------------

A5. Araştırma grupları ve sayıları

Araştırma ve kontrol grupları	Grup başına Hayvan adedi	Tekrar Sayısı	Kullanılan toplam Hayvan sayısı/grup

A5.1. Araştırmada kullanılacak toplam hayvan sayısı:.....adet

A7. Nöromusküler bloke ediciler:

Ajan	Doz	Veriliş yolu	Hacim	Veriliş sıklığı	Etki Süresi

A8. Araştırma sırasında ortaya çıkabilecek tehlikeli madde ve/veya durumlar

- Mikrobiyolojik kontaminasyonu riski. Tanımlayınız:
- Kanserojen maddeler. Sıralayınız:
- Radyoizotoplar. Sıralayınız:
- Biyolojik toksinler. Sıralayınız:
- Antineoplastik/sitotoksik ajanlar. Sıralayınız:
- Diğer ajanlar. Sıralayınız (yoksa belirtiniz) :
- Diğer risk faktörleri. Sıralayınız (yoksa belirtiniz)

Bölüm B: ANESTEZİ ve ANALJEZİ

B1. Preanestezik-analjezik ya da sedatif ilaçlar

Ajan	Doz	Veriliş yolu	Hacim	Veriliş sıklığı	Etki Süresi

B2. Anestezik ajanlar

Ajan	İndüksiyon dozu	Ek dozlar	Veriliş yolu	Yapılacak işlem	Anestezi altında Geçen süre

B3. Anestezi derinliğinin izlenmesi (uygun seçeneklerin tümünü işaretleyiniz)

- a. Cilt ya da parmak kıstırma yanıtları
 b. Palpebra ya da kornea refleksi (kemirgenler için uygun değildir)
 c. Çene ya da iskelet kası tonusu izlenmesi
 d. Fizyolojik yanıtın izlenmesi
 e. Diğer. Açıklayınız :

B4. İzlenme sıklığı

- a. Her 2–3 dakikada bir
 b. Her 4–5 dakikada bir
 c. Diğer dakika. Açıklayınız:

B5. İşlem sonrası (post-op) verilecek analjezik ve trankilizan ilaçlar

Ajan	Dozu	Veriliş Sıklığı	Veriliş Yolu	Tedavi Süresi	Hangi gruptaki Hayvanlar?

Bölüm C: SAĞLIK PARAMETRELERİ

C1. İzlenecek olası değişiklikler

☐	a. Vücut ağırlığının %.....'i kadar kilo kaybı		
☐	b. Ölüm		
☐	c. Davranış değişiklikleri. Açıklayınız:		
☐	d. Gıda/Yem ve su alımında azalma	☐	n. Dispne
☐	e. Enfeksiyon	☐	o. Hipotermi
☐	f. Abse	☐	p. Hipertermi
☐	g. Dehidrasyon	☐	r. Cilt değişiklikleri
☐	h. Malnütrisyon	☐	s. Parezi/paralizi
☐	i. Genel güçsüzlük	☐	t. Ataksi
☐	j. Diyare	☐	u. İnkontinans
☐	k. Konstipasyon ya da ileus	☐	v. Diürez
☐	l. Konvülsiyon	☐	y. Diğer. Açıklayınız:
☐	m. Koma	☐	z. Hiçbiri

C2. Sağlık değişikliklerini takip etme yöntemleri (uygun şıkların tümünü işaretleyiniz)

☐	a. Tartı. Sıklığını yazınız:
☐	b. Davranış, aktivite ve postür kontrolü
☐	c. Lokalize ağrı ya da rahatsızlık açısından gözleme
☐	d. İşlem yapılan bölgenin yapışıklıklar, akıntı, kızarıklık"ya da şişme açısından izlenmesi
☐	e. Hayvanın hareket kabiliyetinde meydana gelen azalmalar
☐	f. Günlük gıda/yem ve su tüketiminin izlenmesi
☐	g. Diğer. Tanımlayınız:

C3. Sağlık değişikliklerini saptayacak gözlemlerin sıklığı (sadece bir şıkkı işaretleyiniz)

☐	a. Günde bir defa	☐	e. Haftada bir
☐	b. Günde iki defa	☐	f. Diğer. Tanımlayınız:
☐	c. İki günde bir	☐	
☐	d. Haftada iki defa		

C4. Hayvanların araştırma protokolünden çıkarılma ölçütleri (uygun şıkların hepsini işaretleyiniz)

☐	a. Veteriner Hekimin uygun görmesi (insani nedenler)
☐	b. Vücut ağırlığının %15'inden fazla kilo kaybı
☐	c. Düzgün yürüyememe
☐	d. Düzgün gıda/yem ve su almama
☐	e. Ölümler nedeniyle gruptaki hayvan sayısının azalması
☐	f. Uyarılara belirgin derecede azalmış yanıt verme
☐	g. Diğer. Tanımlayınız:

C5. Araştırma protokolünden çıkarılan hayvanların akıbeti

☐	a. Ötenazi
☐	b. Kesim
☐	c. Ölüm
☐	d. İmha
☐	e. Diğer. Tanımlayınız:

Bölüm D: KISITLAMA, YOKSUN BIRAKMA ve ÖTENAZİ

D1. Kısıtlama (Hiçbir kısıtlama uygulanmayacaksa, rutin seçeneğini işaretleyiniz)

☐	a. Rutin
☐	b. Rutin dışı

☐	1. Kısıtlayıcı cihaz kullanımı
☐	2. Hayvanların kısıtlandığı süre : dakika/saat
☐	3. Kısıtlayıcı cihaz içinde izin verilen hareketler:

☐	a. Kısıtlı hareket
☐	b. Normal postural pozisyon değiştirme
☐	c. Kısıtlı postüral pozisyon değiştirme
☐	d. Hiçbir harekete izin verilmiyor

4. Rutin dışı kısıtlayıcı cihaz kullanımının gerekçeleri nelerdir? Açıklayınız:

5. Kısıtlanan hayvanda ortaya çıkabilecek istenmeyen davranış, sağlık ve iyilik hali değişiklikleri nelerdir? Açıklayınız:

6. Hayvanın kısıtlayıcı koşullara uyum göstermesi için yapılanlar nelerdir? Açıklayınız:

7. Hayvanın kısıtlayıcı koşullar altında izlenme sıklığı ne olacaktır? Açıklayınız:

D2. Özel barınma, koşullama, diyet ve diğer durumlar

- a. Hiçbir özel koşul uygulanmayacaktır
- b. Deneylede aşağıda belirtilen uygulamalar yapılacaktır (geçerli olanların tümünü işaretleyiniz)
- 1. Uzun süreli yüksek/düşük sıcaklığa maruz bırakılma
 - 2. Uzun süreli standart dışı nemlilik/kuruluk altında bırakılma
 - 3. Uzun süreli standart dışı atmosferik basınca maruz bırakılma
 - 4. Uzun süreli standart dışı atmosferde tutulma
 - 5. Standart dışı kafeste barındırma
 - 6. Uzun süreli standart dışı ışık-karanlık siklusunda tutulma
 - 7. 12 saatten daha uzun süre susuz bırakma
 - 8. 24 saatten daha uzun aç bırakılma (geviş getiren hayvanlar için 48 saat)
 - 9. Diğer. Açıklayınız:

D3. Ötenazi yöntemleri

- a. Ötenazi uygulanmayacaktır
- b. Yüksek doz anestezi
- c. Anestezi/trankilizan altında dekapitasyon
- d. Anestezi/trankilizan altında servikal dislokasyon
- e. Cerrahi sırasında ekssanguinasyon (Kansız bırakma)
- f. Baş bölgesine darbe
- g. Karbon dioksit solutma
- h. Diğer. Tanımlayınız:

Bölüm E: HAYVAN SAĞLAMA VE BARINDIRMA BİLGİLERİ

E1. Araştırma hayvanlarının kaynağı:

- a. Giresun Üniversitesi Hayvan Araştırma Laboratuvarından/..... sağlanacaktır.
- b. Diğer bir yasal satıcıdan alınacaktır. Belirtiniz:
- c. Bir başka araştırmadan artmıştır. Belirtiniz:
- d. Yaban ortamdan izole edilecektir.
- e. Bağış olarak alınacaktır.
- f. Koloni içinde üretilecektir.
- g. Diğer. Belirtiniz:

E2. Araştırma hayvanlarının barındırılması:

- a. Giresun Üniversitesi Hayvan Araştırma Laboratuvarı/.....
- b. Diğer. Belirtiniz:

E3. Hayvan, E2 maddesinde belirtilen yerden dışarı çıkarılacak mıdır?

- a. Hayır
- b. Evet
- (Eğer yanıtınız evet ise aşağıdaki soruları yanıtlayınız)
1. Tüm hayvanlar aşağıda belirtilen yer(ler)e götürülecektir.
Adres:
2. Götürülen yerde yapılacak işlemler şunlardır (Eğer **Bölüm B**'de belirtilen tüm işlemler burada yapılacaksa "**tümü**" şeklinde belirtilmelidir):
3. Hayvanının canlı olarak götürülen yerde tutulacağı süre yaklaşık olarak ne kadardır:

Bölüm F: DENEY HAYVANI KULLANIMININ GEREKÇELERİ VE SEÇİLEN TÜRÜN VE SAYININ UYGUNLUĞU

F1. Bu araştırma için canlı hayvan kullanmak gereklidir; çünkü :

- a. İncelenen süreçlerin karmaşıklığı nedeniyle daha basit sistemlerde oluşturulması ve model kurulması olanaksızdır.
- b. İncelenecek sistemin, canlı olmayan modellerde taklit edilebilmesi için yeterli bilgi birikimi yoktur.
- c. Preklinik araştırmalarda, insan üzerinde denenmeden önce canlı hayvan üzerinde deney yapmak zorunludur.
- d. Nesli tükenmekte olan yerli gen kaynaklarının korunması amaçlanmıştır.
- e. Bir yemin biyolojik değerini ortaya koymak amaçlanmıştır.
- f. Ürün elde etmek ve hayvanların verim artışı hedeflenmiştir.
- g. Hayvanla ilgili bilinmeyenlerin araştırılması amaçlanmıştır.
- h. Hayvan sağlığı açısından araştırmaya uygundur.
- i. Diğer :

F2. Bu hayvan türü seçilmiştir; çünkü:

- a. Daha önce elde edilen verilerle karşılaştırma yapmayı olanaklı kılan geniş veritabanları bulunmaktadır.
- b. Aşağıda belirtildiği üzere, önerilen türün anatomik ve fizyolojik özellikleri yapılacak araştırma için yegane uygun modeldir: Açıklayınız:
 - c. Önerilen tür, bu araştırmanın yapılabilmesi için uygun doku, boyut ve anatomiye sahip ve filogenetik olarak en düşük olanıdır.
 - d. Bu tür, insandaki durumu simüle etmek için çok uygun bir fizyolojik model oluşturmaktadır.
 - e. Bu projenin köken aldığı önceki araştırmalarda da aynı tür kullanılmıştır.
 - f. İnsan beslenmesinde tüketim alışkanlıkları göz önüne alınmıştır.
 - g. Denenecek olan yem materyali için en uygun tür olduğu için.
 - h. Bu tür araştırma için en ekonomik ve kolay temin edilebilir olduğu için.
 - i. Bu türün aşağıda belirtilen özellikleri araştırma için en uygun seçimdir:
- j. Diğer:

F3. Bu araştırmanın bilime yapabileceği potansiyel katkılar şunlardır:

T.C
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU

.....FAKÜLTESİ
ARAŞTIRMA PROJESİ FORMU
(Form 3)

A. PROJE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

- A.1- Araştırma Projesinin Başlığı :
- A.2- Proje Yürütücüsü ya da Yürütücülerin Adı, Ünvanı, Kurumu, Bölümü, Anabilim ve Bilim Dalı, Uygulama ve Araştırma Merkezi :
- A.3- Projeyi Teklif Eden Kurum, Bölüm, Anabilim ve Bilim Dalı, Uygulama ve Araştırma Merkezi :
- A.4- Projenin Başlangıç ve Bitiş Tarihi (Ay ve Yıl Olarak) :
- A.5- Projenin Yürütüldüğü Kurumlar, Bölümler, Anabilim Dalı(Dalları), Bilim Dalı(Dalları), Uygulama ve Araştırma Merkezi(Merkezleri) :
- A.6- Yürütücüler Dışında Projede Görev Alacak Öğretim Elemanlarının Adı, Ünvanı, İmzası, Kurumu, Anabilim ve Bilim Dalı, Uygulama ve Araştırma Merkezi (Görev alacak öğretim elemanlarının herbirinin imzası gereklidir) :

<u>Ünvanı</u>	<u>Adı, Soyadı</u>	<u>Anabilim/Bilim Dalı</u>	<u>İmza</u>
---------------	--------------------	----------------------------	-------------

B. ARAŞTIRMA GEREKÇESİ VE PLANI

- B.1- Projenin Amacı, Ortaya Çıkış Kaynağı (Örneğin Eğitim Programı) (200 kelimedenden fazla olmayacak biçimde boşluğa yazılacak) :

B.2- Projenin Önemi (Projenin orijinalliyi, getireceği yenilikler ve sonuçları, bunların uygulanabilirliği, vb. konulara değinilecek, bir sayfadan fazla olmayacak biçimde boşluğa yazılacak) :

B.3- İlgili Literatürün Işığı Altında Projenin Yeri (Yaklaşık 100 kelime olacak) :

B.4- Projenin Kaynağını Oluşturan Literatür Listesi (Eski ve yeni en az 10 literatür, üç literatürün tam metni eklenecektir) :

C. PROJEDE KULLANILABİLECEK MEVCUT OLANAKLAR

C.1-Proje İçin Gerekli Olup Projenin Yürütüleceği Kurum (Kurumlarda) Bulunan Alet, Cihaz, Laboratuar, Malzeme ve Fiziki Olanaklar İle Bunların Ne Ölçüde ya da Miktarda Kullanılacakları Hakkında Bilgiler (Gerektiğinde eklenecek)

D. PROJEDE KULLANILACAK YARDIMCI İNSAN GÜCÜ İLE YENİ TECHİZAT, MALZEME VE ÖTEKİ GEREK VE KAYNAKLAR

D.1- Proje Görev Alacak Öğretim Elemanları Dışında Kadrolu, Sözleşmeli ya da Geçici Personel ile Öğrencilerin:

Adı, Soyadı, Unvanı (Projede tahsis edilecek personelin belli olmaması durumunda öğrenciler için yalnız sayılar, örneğin, 2 Teknisyen, 2 Öğrenci vb. belirtilecek. Gerektiğinde eklenecek)

D.2- Proje İçin Gerekli Yeni Demirbaş, Araç, Gereç, ve Techizat (Nasıl ve nereden sağlanacakları, ve projeden sonra nasıl kullanılacakları açıklaması ile birlikte gerektiğinde eklenecek)

DEMİRBAŞ ARAÇ GEREÇ vb.
BEDELİ

BİRİM FİYATI GEREKÇESİ

TOPLAM

D.3- Proje için gerekli yeni malzeme (fiyatları ve gerekçeleriyle birlikte gerektiğinde eklenecek)

MALZEME TÜRÜ
BEDELİ

BİRİM FİYATI

GEREKÇESİ

TOPLAM

D.4- Projenin Gerektirdiği Yolluklar

D.5- Yeniden Kiralanacak ya da Satın Alınacak Gayrimenkullerin (Gerekçe ve bedelleri belirtilecek)

E. PROJENİN GEREKTİRDİĞİ EK GİDERLERİN DAĞILIMI (Döviz olarak yazmayınız)

(Proje dolayısı ile personel, demirbaş, malzeme vb.nin gerektirdiği giderler yazılacak)

HARCAMA MİKTARI

- E.1- Personel.....
- E.2- Demirbaş Gereç.....
- E.3- Malzeme.....
- E.4- Seyahat.....
- E.5- Kira.....
- E.6- Deneş Hayvanı.....
- E.7- Diğer.....

TOPLAM

GENEL TOPLAM:

Protokol no:
Onay tarihi:

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU

EĞİTİM AMACIYLA CANLI *
HAYVAN KULLANMAK İÇİN UYGULANAN PROTOKOL

FORM 4A: İDARİ BİLGİ FORMU

5. Tarih:	6. Ders Sorumlusu:	İmzası
3. Uygulamalara katılacak diğer öğretim elemanları ve personel:		
1.	2.	
3.	4.	
5.	6.	
7.	8.	
4. Verilecek dersin adı ve kodu:		
5. Verilecek dersin dönemi:		6. Ders türü:
☐ Güz dönemi		☐ Lisans
☐ Bahar dönemi		☐ Yüksek Lisans
☐ Yaz dönemi		☐ Doktora
☐tarihindentarihine kadar kurs		☐ Eğitim kursu
☐ Diğer:		☐ Tıpta uzmanlık
		☐ Staj/Rotasyon
		☐ Diğer:
7. Ders sorumlusunun adresi:		8. Uygulamanın yapılacağı yer:
9. Telefon no:		11. Telefon no:
10. e-Posta:		
12. Uygulamaya katılacak olan öğrenci sayısı:		
13. Başvuru tipi:		14. Ekleri:
☐ Yeni başvuru		☐ Ders içeriği
☐ Değişiklik (Eski Protokol No.:)		☐ Uygulama bilgi form(ları) (FORM 2)
		☐ Personel yeterlilik belgeleri
15. Kullanılacak hayvan türleri, ırkı ve sayıları:		

FORM 4B: UYGULAMA BİLGİ FORMU

DİKKAT: Eğer birden çok hayvan türü kullanılacaksa, her tür için ayrı bir sayfa doldurulmalıdır. Protokole uygulanması olanaklı olmayan bölümleri boş bırakınız.

Protokol No:	Onay Tarihi:	Uygulama yürütücüsü:	İmzası
--------------	--------------	----------------------	--------

Bölüm A: DEMONSTRASYON VEYA PRATİK UYGULAMADA YAPILACAKLAR

A1. Ders No:	A1.1. Konu adı:
--------------	-----------------

A1.2. Dersin/uygulamanın amaçlarını herkesin anlayabileceği şekilde özetleyiniz
(Lütfen bu bölümün, uzman olmayan kişilerce de okunacağını unutmayınız):

A2. Hayvana ait özellikler:

Tür:	İrk/Suş/Hat:	Cinsiyet: ☐ E ☐ D	Yaş:	Ağırlık:
------	--------------	--	------	----------

A3. Hayvan ile

- a. Temel manüplasyonlar (Tutuş, enjeksiyon, kan alma teknikleri)
- b. Edimsel tepki / şartlama çalışmaları
- c. Cerrahi operasyon teknikleri (mikrocerrahi dahil)
- d. Fertilizasyon teknikleri
- e. Organ izole etme teknikleri (biyopsi dahil)
- f. In vivo deneyler
- g. In situ deneyler
- h. Diğer: Tanımlayınız:

yapılacak çalışma (uygun seçeneklerin tümünü işaretleyiniz)

A4. Hayvan ile yapılacak çalışmanın açık adı

Hayvan ile yapılacak çalışma (A3 de belirtilen çalışma(lar) temel alınarak)	Öğrenci grubu başına hayvan adedi	Öğrenci grup sayısı	Kullanılan toplam hayvan sayısı

Uygulamalara ilişkin gerekli gördüğünüz açıklamaları ek olarak verebilirsiniz. Eğer uygulama aynı hayvana birden fazla seansta uygulanacak cerrahi işlemleri gerektiriliyorsa en az bir literatür eklemeniz gereklidir.

A5. Deneylerde kullanılacak kimyasal/biyolojik maddeler ve farmakolojik ajanlar:

Ajan/ Maddeler	Doz	Veriliş yolu	Hacim	Veriliş sıklığı	Etki Süresi

A6. Nöromüsküler bloke ediciler:

Ajan	Doz	Veriliş yolu	Hacim	Veriliş sıklığı	Etki Süresi

A7. Deney sırasında ortaya çıkabilecek tehlikeli madde ve/veya durumlar

- Mikrobiyolojik kontaminasyon riski. Tanımlayınız:

- Kanserojen maddeler. Sıralayınız:

- Radyoizotoplar. Sıralayınız:

- Biyolojik toksinler. Sıralayınız:

- Antineoplastik/sitotoksik ajanlar. Sıralayınız:

- Diğer ajanlar. Sıralayınız (yoksa belirtiniz) :

- Diğer risk faktörleri. Sıralayınız (yoksa belirtiniz)

Bölüm B: ANESTEZİ ve ANALJEZİ**B1. Preanestezik-analjezik ya da sedatif ilaçlar**

Ajan	Doz	Veriliş yolu	Hacim	Veriliş sıklığı	Etki Süresi

B2. Anestezik ajanlar

Ajan	İndüksiyon dozu	Ek dozlar	Veriliş yolu	Yapılacak işlem	Anestezi altında Geçen süre

B3. Anestezi derinliğinin izlenmesi (uygun seçeneklerin tümünü işaretleyiniz)

- a. Cilt ya da parmak kıstırma yanıtları
 b. Palpebra ya da kornea refleksi (rodentler için uygun değildir)
 c. Çene ya da iskelet kası tonusu izlenmesi
 d. Fizyolojik yanıtın izlenmesi
 e. Diğer. Açıklayınız :

B4. İzlenme sıklığı

- a. Her 2-3 dakikada bir
 b. Her 4-5 dakikada bir
 c. Diğer.....dakika. Açıklayınız:

B5. İşlem sonrası (post-op) verilecek analjezik ve trankilizan ilaçlar

Ajan	Dozu	Veriliş sıklığı	Veriliş yolu	Tedavi süresi	Hangi gruptaki Hayvanlar ?

Bölüm C: SAĞLIK PARAMETRELERİ

C1. İzlenecek olası değişiklikler

☐	a. Vücut ağırlığının % 'i kadar kilo kaybı	☐	n. Dispne
☐	b. Ölüm	☐	o. Hipotermi
☐	c. Davranış değişiklikleri. Açıklayınız:	☐	p. Hipertermi
☐	d. Gıda/Yem ve su alımında azalma	☐	r. Cilt değişiklikleri
☐	e. Enfeksiyon	☐	s. Parezi/paralizi
☐	f. Abse	☐	t. Ataksi
☐	g. Dehidratasyon	☐	u. İnkontinans
☐	h. Malnütrisyon	☐	v. Diürez
☐	i. Genel güçsüzlük	☐	y. Diğer. Açıklayınız:
☐	j. Diyare	☐	z. Hiçbiri
☐	k. Konstipasyon ya da ileus		
☐	l. Konvülsiyon		
☐	m. Koma		

C2. Sağlık değişikliklerini takip etme yöntemleri (uygun şıkların tümünü işaretleyiniz)

☐	a. Tartı. Sıklığını yazınız:
☐	b. Davranış, aktivite ve postür kontrolü
☐	c. Lokalize ağrı ya da rahatsızlık açısından gözleme
☐	d. İşlem yapılan bölgenin yapışıklıklar, akıntı, kızarıklık"ya da şişme açısından izlenmesi
☐	e. Hayvanın hareket kabiliyetinde meydana gelen azalmalar
☐	f. Günlük gıda/yem ve su tüketiminin izlenmesi
☐	g. Diğer. Tanımlayınız:

C3. Sağlık değişikliklerini saptayacak gözlemlerin sıklığı (sadece bir şıkkı işaretleyiniz)

☐	a. Günde bir defa	☐	e. Haftada bir
☐	b. Günde iki defa	☐	f. Diğer. Tanımlayınız:
☐	c. İki günde bir	☐	
☐	d. Haftada iki defa		

C4. Hayvanların çalışma protokolünden çıkarılma ölçütleri (uygun şıkların hepsini işaretleyiniz)

☐	a. Veteriner Hekimin uygun görmesi (insani nedenler)
☐	b. Vücut ağırlığının %15'inden fazla kilo kaybı
☐	c. Düzgün yürüyememe
☐	d. Düzgün gıda/yem ve su almama
☐	e. Uyarılara belirgin derecede azalmış yanıt verme
☐	f. Diğer. Tanımlayınız:

C5. Çalışma protokolünden çıkarılan hayvanların akıbeti

☐	f. Ötenazi
☐	g. Kesim
☐	h. Ölüm
☐	i. İmha
☐	j. Diğer. Tanımlayınız :

Bölüm D: KISITLAMA, YOKSUN BIRAKMA ve ÖTENAZİ

D1. Kısıtlama (Hiçbir kısıtlama uygulanmayacaksa, rutin seçeneğini işaretleyiniz)

☐	a. Rutin
☐	b. Rutin dışı

☐	1. Kısıtlayıcı cihaz kullanımı
☐	2. Hayvanların kısıtlandığı süre : dakika/saat
☐	3. Kısıtlayıcı cihaz içinde izin verilen hareketler:

☐	a. Kısıtlı hareket
☐	b. Normal postural pozisyon değiştirme
☐	c. Kısıtlı postüral pozisyon değiştirme
☐	d. Hiçbir harekete izin verilmiyor

4. Rutin dışı kısıtlayıcı cihaz kullanımının gerekçeleri nelerdir? Açıklayınız:

5. Kısıtlanan hayvanda ortaya çıkabilecek istenmeyen davranış, sağlık ve iyilik hali değişiklikleri nelerdir? Açıklayınız:

6. Hayvanın kısıtlayıcı koşullara uyum göstermesi için yapılanlar nelerdir? Açıklayınız:

7. Hayvanın kısıtlayıcı koşullar altında izlenme sıklığı ne olacaktır? Açıklayınız:

D2. Özel barınma, koşullama, diyet ve diğer durumlar

- a. Hiçbir özel koşul uygulanmayacaktır
- b. Deneyle ilgili aşağıda belirtilen uygulamalar yapılacaktır (geçerli olanların tümünü işaretleyiniz)
- 1. Uzun süreli yüksek/düşük sıcaklığa maruz bırakılma
 - 2. Uzun süreli standart dışı nemlilik/kuruluk altında bırakılma
 - 3. Uzun süreli standart dışı atmosferik basınçta maruz bırakılma
 - 4. Uzun süreli standart dışı atmosferde tutulma
 - 5. Standart dışı kafeste barındırma
 - 6. Uzun süreli standart dışı ışık-karanlık siklusunda tutulma
 - 7. 12 saatten daha uzun süre susuz bırakma
 - 8. 24 saatten daha uzun aç bırakılma (geviş getiren hayvanlar için 48 saat)
 - 9. Diğer. Açıklayınız:

D3. Ötenazi yöntemleri

- a. Ötenazi uygulanmayacaktır
- b. Yüksek doz anestezik
- c. Anestezi/trankilizan altında dekapitasyon
- d. Anestezi/trankilizan altında servikal dislokasyon
- e. Cerrahi sırasında ekssanguinasyon (Kansız bırakma)
- f. Karbon dioksit solutma
- g. Diğer. Tanımlayınız:

Bölüm E: HAYVAN SAĞLAMA VE BARINDIRMA BİLGİLERİ

E1. Çalışma hayvanlarının kaynağı:

- a. Giresun Üniversitesi Hayvan Araştırma Laboratuvarından/..... sağlanacaktır.
- b. Diğer bir yasal satıcıdan alınacaktır. Belirtiniz:
- c. Bir başka çalışmadan artmıştır. Belirtiniz:
- d. Yaban ortamdan izole edilecektir.
- e. Bağış olarak alınacaktır.
- f. Koloni içinde üretilen olacaktır.
- g. Diğer. Belirtiniz:

E2. Çalışma hayvanlarının barındırılması:

- a. Giresun Üniversitesi Hayvan Araştırma Laboratuvarı/.....
- b. Diğer. Belirtiniz :

E3. Hayvan, E2 maddesinde belirtilen yerden dışarı çıkarılacak mıdır?

- a. Hayır
- b. Evet

(Eğer yanıtınız evet ise aşağıdaki soruları yanıtlayınız)

- 1. Tüm hayvanlar aşağıda belirtilen yer(ler)e götürülecektir.
Adres:

- 2. Götürülen yerde yapılacak işlemler şunlardır (Eğer **Bölüm B**'de belirtilen tüm işlemler burada yapılacaksa “**tümü**” şeklinde belirtilmelidir):

- 3. Hayvanının canlı olarak götürülen yerde tutulacağı süre yaklaşık olarak ne kadardır:

Bölüm F: DENEY HAYVANI KULLANIMININ GEREKÇELERİ VE SEÇİLEN TÜRÜN VE SAYININ UYGUNLUĞU

F1. Bu çalışma için canlı hayvan kullanmak gereklidir; çünkü:

- a. İncelenen süreçlerin karmaşıklığı nedeniyle daha basit sistemlerde oluşturulması ve model kurulması olanaksızdır.
- b. İncelenecek sistemin, canlı olmayan modellerde taklit edilebilmesi için yeterli bilgi birikimi yoktur.
- c. Preklinik çalışmalarda, insan üzerinde denenmeden önce canlı hayvan üzerinde deney yapmak zorunludur.
- d. Nesli tükenmekte olan yerli gen kaynaklarının korunması amaçlanmıştır.
- e. Bir yemin biyolojik değerini ortaya koymak amaçlanmıştır.
- f. Ürün elde etmek ve hayvanların verim artışı hedeflenmiştir.
- 1. Diğer:

F2. Bu hayvan türü seçilmiştir; çünkü :

- a. Daha önce elde edilen verilerle karşılaştırma yapmayı olanaklı kılan geniş veritabanları bulunmaktadır.
- b. Aşağıda belirtildiği üzere, önerilen türün anatomik ve fizyolojik özellikleri yapılacak çalışma için yegane uygun modeldir: Açıklayınız:
 - c. Önerilen tür, bu çalışmanın yapılabilmesi için uygun doku, boyut ve anatomiye sahip ve filogenetik olarak en düşük olanıdır.
 - d. Bu tür, insandaki durumu simüle etmek için çok uygun bir fizyolojik model oluşturmaktadır.
 - e. Bu projenin köken aldığı önceki çalışmalarda da aynı tür kullanılmıştır.
 - f. İnsan beslenmesinde tüketim alışkanlıkları göz önüne alınmıştır.
 - g. Denenecek olan yem materyali için en uygun tür olduğu için.
 - h. Bu tür çalışma için en ekonomik ve kolay temin edilebilir olduğu için.
 - 1. Bu türün aşağıda belirtilen özellikleri çalışma için en uygun seçimidir:
- j. Diğer:

F3. Bu çalışmanın eğitime yapabileceği potansiyel katkılar şunlardır:

Protokol no:
Onay tarihi:

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU

FORM 5: SAHİPLİ HAYVAN ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ

7. Tarih:	8. Araştırma yürütücüsü:	İmzası
3. Canlı hayvan ile uğraşacak diğer elemanlar:		
A.	C.	
B.	D.	
4. Araştırmanın başlığı ve yapılacak işlemin özeti (100–200 kelime arası, hayvan sahiplerinin kolayca anlayabileceği şekilde yazılmalıdır):		
5. Hayvan tür, ırk ve sayıları:		
6. Varsa hayvanların kulak /tasma numaraları:		

7. Araştırma yürütücüsünün Anabilim Dalı:
9. Telefon no:

8. Araştırmanın yapılacağı yer:
10. Telefon no:

Hayvanım/hayvanlarım üzerinde yapılacak olan yukarıda anlatılan araştırma amaçlı işlemleri ve sonuçlarını kendi rızamla kabul ettiğimi beyan ederim.

Hayvan/Hayvanların Sahibi'nin Adı, Soyadı

İmza:

Adresi:

Tel:

FORM-6

T.C
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU
TAAHHÜTNAME

.../.../20..

Çalışmanın Tam Adı:

Çalışma Ekibi (Adı – Soyadı, Unvanı):

Çalışmada Sorumlu Yürütücü:

Diğer Görevliler:

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-
- 6-
- 7-
- 8-
- 9-
- 10-

- T.C. GİRESUN Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Yönergesini okudum. Yönergeye uygun olarak çalışacağımı,
- Onay alınmış çalışmada; Deneysel Hayvanları Kullanım Sertifikası bulunmayan kişilere deney hayvanlarında herhangi bir işlem yaptırmayacağımı,
- Çalışma sürecinde işlemlerde ve çalışma ekibinde yapılacak değişiklikler için Yerel Etik Kurul'un iznini alacağımı,
- Çalışmanın bitimini müteakip 3 ay içerisinde Yerel Etik Kurul'a bildireceğimi,
- Bu çalışma süresince, T.C. Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu Yönergesindeki yer alan etik ilkelere uyacağımı, beklenmeyen ters bir etki veya olay olduğunda derhal Yerel Etik Kurul'a bildireceğimi

Taahhüt ederim / ederiz.

(Adı, Soyadı, İmzası)

Çalışma Yürütücüsü:

Adres:

Tel İş.

Cep:

E-posta:

Form-7: GİRESUN ÜNİVERSİTESİ HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK KURULU**PROJE DEĞERLENDİRME FORMU**

Protokol No:	Geliş tarihi:
Araştırma Yürütücüsü:	
Araştırmanın Başlığı:	
Araştırma hayvanı tür/ırk ve sayıları:	

Araştırma daha önce yapılmış mıdır?	Hayır ☐	Evet ☐
Araştırmanın gerçekleştirilebileceği alternatif bir yöntem mevcut mudur?	Hayır ☐	Evet ☐
Araştırma bir hipotezi test etmek üzere planlanmış mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma sonucunda ölçülebilir bir hedefe ulaşmak olası mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma çağdaş bilime katkıda bulunacak nitelikte midir?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma için seçilen hayvan türü uygun mudur?	Evet ☐	Hayır ☐
Çalışma metodolojik yönden doyurucu olarak planlanmış mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma protokolünde öngörülen hayvan sayıları gerçekçi midir?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma için en uygun sayıda hayvan kullanımı amaçlanmış mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma hayvanlarının yetiştirilmesi ve barındırılması için optimum fizyolojik, psikolojik ve çevresel koşullar sağlanmış mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırmalar uygun yer ve koşullarda yapılacak mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırmacı(lar) çalışmanın uygulanacağı hayvan türü ile ilgili yeterli bilgi ve deneyime sahip midir?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırmacı(lar) deney hayvanı kullanımı ile ilgili eğitim görmüş veya sertifika almışlar mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma protokolünde hayvanlara en az ağrı ve acı verecek önlemler alınmış ve bu konudaki uluslararası standartlar gözetilmiş midir?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırmada çevre ve/veya insan sağlığını tehdit edecek toksik rezidü, kimyasal, biyolojik, radyoaktif maddelerin bulaşması riski var mıdır?	Hayır ☐	Evet ☐
Araştırma sonunda hayvanların akıbeti konusunda gerçekçi saptama yapılmış ve bu konudaki uluslararası standartlar gözetilmiş midir?	Evet ☐	Hayır ☐
Araştırma sonunda hayvanlar ağrısız ve acısız bir yöntemle ötenazi/kesim uygulandıktan sonra atıkların imhası için gerekli önlem alınmış mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐
Gerekli görülen diğer açıklamalar:		

- Tarafımdan değerlendirilen bu dosya Giresun Üniversitesi Hayvan Deneyleri Etik Kurulu yönergesi'nde belirtilen ilke ve kurallara uygun bulunmuştur.
- Ön çalışma yapılarak sonuçların bildirilmesi uygun bulunmuştur.
- Aşağıdaki konuların düzeltilmesi koşuluyla uygundur.
- Eksik kısımların tamamlanması gerekli görülmüştür.
 - Düzeltme gerekli görülmüştür.
 - Ek literatür bilgisi istenmesi gerekli görülmüştür.
 - Araştırmacılarla görüşme yapılması gerekli görülmüştür.
- Tarafımdan değerlendirilen bu dosya Hayvan Etik Kurulu Yönergesi'nde belirtilen ilke ve kurallara uygun değildir (Lütfen gerekçenizi yukarıdaki "Gerekli görülen diğer açıklamalar" bölümüne yazınız).

Kurul Üyesi:

Tarih:

İmza:

T.C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

Deney hayvanı ile uğraşacak araştırmacılar ve diğer personel için Çevre ve Orman Bakanlığının 2007 /11 “Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası Eğitim Programına Dair Genelge” si ile standardize etmiş olduğu aşağıda belirtilen eğitim programına uyulacaktır.

Yerel Etik Kurul gerekli gördüğü durumlarda sertifika programlarına özel metotların öğretildiği konuları da ekleyebilir.

DENEY HAYVANLARI KULLANIM SERTİFİKASI PROGRAMI

Konu adı	Ders Saati			Verecek kişinin niteliği
	A Kategorisi		B Kategorisi	
	Hayvan bakıcıları ve diğer yardımcı personel A1	Teknisyen ve teknikerler A2	Araştırmacılar	
Deney hayvanlarının anatomisi, fizyolojisi, histolojisi ve biyokimyası	3	5	3	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Mevzuat	1	1	2	Bu konuda uzman kişiler
Hayvan deneyleri etiği	2	2	2	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Alternatif yöntemler	0	2	4	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Tutuş teknikleri	5	3	3	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
İlaç verme ve enjeksiyon teknikleri	0	3	3	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Kan ve örnek alma teknikleri	0	3	3	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Anestezi – ötenazi teknikleri	1	3	3	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Laboratuvar işletmesi	1	1	1	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Temel laboratuvar güvenliği ve temizlik (Çevre, ekipman, kafesler ve hayvanlarla ilgili her türlü yardımcı materyal: tanım, kullanım ve bakım, temizlik, hijyen, atıkların kontrolü)	6	6	6	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Hayvan refahı ve davranış özellikleri	4	3	3	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Deney hayvanlarının üretimi	2	2	2	En az yüksek lisans diplomasına sahip

				(Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Deney hayvanlarının beslenmesi	2	2	1	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
Hayvan hastalıkları (mikrobiyolojik, virolojik, parazitolojik)	2	2	2	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
İş sağlığı ve güvenliği	2	2	2	En az yüksek lisans diplomasına sahip (Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi veya Biyoloji Bölümünden), bu konuda deneyimli veya eğitim sertifikalı kişiler
TOPLAM	31 saat^(*)	40 saat^(**)	40 saat^(**)	

(*)Hayvan bakıcıları ve diğer yardımcı personel; Hayvan Deneyleri Etik Kurulları'nın Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 15. maddesi (ğ) fıkrasına uygun olarak 80 saatlik eğitimin geri kalan 49 saatini deney hayvanları laboratuvarında tatbiki çalışmalarla tamamlar.

(**)Araştırmacılar, tekniker ve teknisyenler, Hayvan Deneyleri Etik Kurulları'nın Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 15. maddesi (ğ) fıkrasına uygun olarak 80 saatlik eğitimin geri kalan 40 saatini bu konuda tatbiki çalışmalarla tamamlar.

1- Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası Eğitim Programı A ve B kategorisi olmak üzere 2 gruba ayrılmıştır.

2- Deney hayvanları kullanım sertifikası eğitim programlarında derslerin %80' ine devam etmek mecburidir. Sertifika programları asgari 80 saat olup, mecburi konuların işlenmesinden sonra, geri kalan zaman laboratuvar stajı, rotasyon gibi başka eğitim faaliyetleriyle tamamlanabilir.

3- Hayvan bakıcıları ve diğer yardımcı personel, 80 saatlik eğitimin 31 saatini teorik ders, 49 saatini deney hayvanları laboratuvarında tatbiki çalışmalarla tamamlar.

4- Araştırmacılar, teknikerler ve teknisyenler 80 saatlik eğitimin 40 saatini teorik ders, 40 saatini deney hayvanları laboratuvarında tatbiki çalışmalarla tamamlar.

5- Mevzuat dersi, konusunda uzman personel tarafından verilir.

6- Mevzuat dışında kalan diğer konu başlıkları en az yüksek lisans mezunu ya da eğitim sertifikası olan öğretim üyeleri tarafından verilir.

7- Deney hayvanı kullanıcıları, sertifika almadan bu hayvanlar üzerinde deney, eğitim, test gayesiyle işlem yapamaz ve çalışma mekânlarında bu hayvanları barındıramazlar.

8- Bir araştırmacı, kendi sertifikası olmaması halinde araştırma yürütücüsü olarak başka kişilerle ortak çalışma yapmak amacıyla hayvan deneyleri yerel etik kurullarına müracaat edebilir.

9- Kursiyerlerin başarılı sayılabilmeleri için kurs sonunda yapılacak olan sınavda 100 üzerinden 70 ve üzeri puanı almaları gereklidir.

10-Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenen deney hayvanları kullanım sertifika programlarına kayıt yaptırarak devam ve başarı şartlarını yerine getiren kursiyerlere "Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası" verilir. Bu sertifika, yerel etik kurul başkanı ile üniversitelerde rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici tarafından imzalanır.

11-Yönetmelik hükümleri haricinde başka kurumlardan alınmış olan deney hayvanları kullanım sertifikaları ya da benzerlerinin yönetmelik hükümlerine göre eşdeğer olup olmadıklarına HADMEK karar verir.

12-Lisans/yüksek lisans düzeyinde deney hayvanı kullanımı eğitimlerinin, sertifika programına eşdeğer olup olmadığına yerel etik kurulları karar verir.